

5. Hankintatoimisto

Henkilökunta. Toimistossa oli v:n 1958 alussa 20 vakinaista ja 3 tilapäistä viranhaltijaa sekä 24 työsopimussuhteessa olevaa henkilöä. Vuoden lopussa olivat vastaavat luvut 19 (1 avoinna), 3 ja 27. Henkilökunnan kokoonpanon muutoksista mainittakoon: 15. palkkaluokan toimentajan virkoihin valittiin Taimi Karstinen 1. 3. lukien ja Sylvia Holmström 1. 7. lukien; 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan valittiin Irja Ojala 1. 10. lukien; vuoden alusta vakinaistettuun 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan nimitettiin Sisko Rissanen; 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan valittiin Anna-Liisa Kajanen.

Lisäksi tapahtui eräitä työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan muutoksia.

Toimistopäällikkö Arvo Aalto ja hankinta-asiamies Leo Molander tutustuivat teke-mällään virkamatkalla Tukholman, Göteborgin ja Kööpenhaminan uusimpien sairaaloiden kalustonhankintaan ym. Apul. hankinta-asiamies Toivo Kivismäki teki opintomatkan Hannoveriin.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämiin eri kurseihin osallistui hankintatoimistosta 10 viranhaltijaa. Informaatioluontoiseen koneellisen kirjanpidon kurssiin osallistuivat hankinta-asiamies ja apul. hankinta-asiamies. Oy. Rastor Ab:n järjestämään kaupan ostoteknilliseen kurssiin osallistui apul. hankinta-asiamies. Mekaanikko Aulis Saksi suoritti Suomen Punaisen Ristin ja väestönsuojelutoimiston ensiavun peruskurssin.

Huonetilat, teknilliset välineet. Toimiston laskutus muutti tammikuussa väliaikaisesta sijoituspaikastaan takaisin entiseen huoneistoonsa Sofiankatu 1:een. Kirjavarastolle ja arkistolle saatiin tilaa Unioninkatu 27:n kellarikerroksesta.

Kertomusvuonna hankittiin toimistoon toinen rotaprint-offsetpainokone. Rotaprint-töiden konekirjoitusta varten hankittiin IBM-sähkökirjoituskone, joka korvasi neljä aikaisemmin käytössä ollutta konetta. Sofiankatu 4:ssä olevaan uuteen kirjavarastoon ja arkistoon saatiin varastohyllyt. Uudishankintojen arvo oli yhteensä 3 413 893 mk, josta painokoneen osuus oli 2 050 000 mk.

Toimiston töiden rationalisointi. Toimiston laskutuksen uudistusta koskeva järjestelytoimiston suorittama tutkimusselostus valmistui 2. 4. Toimenpiteet uudistuksen toteuttamiseksi v:n 1959 alusta aloitettiin kertomusvuonna.

Toimiston sisäisessä työjärjestyksessä kiinnitettiin edelleen huomiota hankinta-asiamiesten rutiiniluontoisten tehtävien siirtämiseksi toimentajille, siten että toiselle toimentajalle jakelun valvonnan lisäksi siirtyi toimistotarvikkeiden laadun, määrän ja varastoinnin valvonta. Toisen toimentajan tehtäväksi tuli varastolaatujen tilaaminen, tarvikkeiden vastaanottotarkastus, osallistuminen jakeluun sekä jakelun ja varaston hoito.

Hankintojen valmistelu ym. Toimistopäällikkö oli edelleen jäsenenä hankintaohjekomiteassa, joka jätti lopullisen lausuntonsa kaupunginhallitukselle sen jälkeen, kun virastoilta ja laitoksilta oli pyydetty lausunnot komitean mietinnön johdosta. Uutena tehtävänä sai komitea selvitettäväkseen poistetun tai käyttöä vailla olevan irtaimiston käsittelyohjeiden laatimisen. Sairaalamautakunnan asettamassa hankintatoimikunnassa oli toimisto edelleen edustettuna. Lisäksi oli toimistopäällikkö asiantuntijana Helsingin yliopistollisen keskussairaalaaliiton taloustoimiston huonetilojen suuruutta käsiteltäessä.

Tarjouspyyntöjä osoitettiin vuoden aikana kaikkiaan 160 tuottajalle. Tarjouksia v:ksi 1959 pyydettiin seuraavista tarvikkeista: vakiovalmisteiset kalusteet, koulutarvikkeet, astiat, harjavalmisteet, pesu- ja puhdistusaineet, lattiavaha, lehtiöt, leimasimet ym. Lisäksi pyydettiin tarjouksia toimistokoneiden huollon ja valokuvajäljennöstöiden suorituksesta.

Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa antoi hankintatoimisto kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten ehdotuksista kaluston hankintamäärärahoiksi v:n 1959 talousarvioon.

Hankintatoimiston käytettävissä olleista yleisen kunnallishallinnon päaluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kaluston hankintamäärärahoista suoritettiin niiden laitosten kalustonhankinnat, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kaluston hankintamäärärahaa. Tästä 45 mmk:n suuruisesta määrärahasta olivat hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat n. 16.4 % eli 7 378 136 mk.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kaluston hankintamäärärahojen loppusumma, josta puuttuvat edellisten vuosien kaluston hankintamäärärahojen säästöt sekä myönnetyt lisämäärärahat, oli 436 479 695 mk. Tämä summa antaa tietyn kuvan kaupungin kalustonhankintojen laajuudesta. Suurin osa hankintatoimiston antamasta hankinta-avusta oli opastavaa laatua ja tapahtui puhelimitse sekä neuvotte luissa. Hankintatoimisto osallistui eri laitosten erikoiskalusteiden ja kokeiden hankintoihin, osoitti laitoksille vakiovalmisteisten toimisto- ja asuntolakalusteiden edullisimmat ostopaikat ja avusti tilausvaiheessa. Eri sairaaloiden hankintakysymysten valmisteluun osallistuttiin antamalla lausuntoja sairaalalautakunnalle. Mainittakoon, että toimiston käsittelemät sairaalahankinnat markkamäärältään olivat 60 891 821 mk. Kirurgisten sairaaloiden kipsisidehankinnat ohjattiin suoraan tuottajalle, joten sairaalat tilasivat ne itse. Samoin tilattiin eräät muut sidetarvikkeet tehtailta suoraan sairaaloihin. Sairaaloiden instrumenttien, kojeiden, röntgenfilmien, ruiskujen ja kirurgisten neulojen ostoista ja korjauskustannuksista suoritettiin tutkimuksia ja selvityksiä. Tämä selvitys ei kuitenkaan valmistunut kertomusvuoden kuluessa.

Lastentarhojen tarvikkeista, joita hankintatoimiston varasto oli vuosikausia välittänyt, suoritettu selvitys osoitti, ettei hankintatoimiston kannattanut pitää varastossaan lastentarhojen tarvitsemaa laajaa lajitelmaa. Kertomusvuoden aikana siirryttiinkin uuteen järjestelyyn ja ohjattiin lastentarhojen askartelu- ym. välinehankinnat suoraan tukkuliik- keeseen.

Hankintatiedotuksiin liitettiin toimiston jakeluvaraston tavarahinnasto, joka lähetet- tiin kaikille virastoille ja laitoksille. Tiedotuksien kaikki lehdet uusittiin kertomusvuoden aikana.

Toimistokoneiden hankinta, huolto ym. Uusia toimistokoneita hankittiin seuraavasti: kirjoituskoneita 114, kirjanpitokoneita 7 sekä erilaisia laskukoneita 118, yhteensä 239 konetta. Niiden arvo oli yhteensä 27 244 761 mk. Kaupungin toimistokonekanta lisääntyi vuoden aikana n. 10 %:lla, poistot huomioon ottaen. Koulukoneita ei kertomusvuonna hankittu.

Laitosten käytöstä poistettuja toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: kirjoitus- koneita 40, laskukoneita 42 sekä muita toimistokoneita 19, yhteensä 101, joista saatiin sijoitetuksi uudelleen 27 kirjoituskonetta ja 22 laskukonetta. Kesäkuussa pidettiin useam- man vuoden aikana varastoon kertyneiden poistettujen koneiden huutokauppa, jolloin myytiin 118 käyttökelvotonta konetta ja saatiin tuloja yhteensä 228 050 mk.

Lainakonevarastossa oli kertomusvuoden lopussa käytettävissä 23 kirjoituskonetta, 28 laskukonetta, magnetofoni, sanelukone, ääniprojektori sekä epidiaskooppi. Kirjoitus- koneita lainattiin 58 ja laskukoneita 101 kertaa. Laina-aika oli keskimäärin 2 kk.

Kaupungin omistamista toimistokoneista huollettiin hankintatoimiston omassa kor- jaamossa n. 85 %. Liikennelaitoksen lippupihtien huolto ja korjaus oli vuoden aikana koko- naisuudessaan toimiston korjaamon tehtävänä.

Hankintatoimiston konekorjaamon saatua edellisen vuoden joulukuussa konttoriko- neiden pesukoneen lisääntyi korjaamon työteho tuntuvasti. Lähinnä pesukoneen ansiosta saatiin toimistokoneiden kiertävä huolto hoidetuksi viivytyksittä kaupungin konekannan lisääntymisestä huolimatta.

Poistetun ja tarpeettomaksi käyneen kaluston käsittely. Muuttojen yhteydessä tarpeetto- maksi käynyttä virastojen kalustoa sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan muihin laitoksiin.

Käytettyä kalustoa myös kunnostettiin ja korjattiin. Tätä työtä suoritti hankintatoimiston toimeksiannosta laskutyönä yksityinen puuseppä.

Puhelinasiat. Kertomusvuoden aikana suoritettiin loppuun kolmen uuden puhelinvaihteen hankinnat, nim. rakennusvirastoon Fredrikinkatu 65, huoltolautakunnan VI huolto-toimistoon Unioninkatu 43 sekä aluepoliklinikkaan Aleksis Kiven katu 10. Kertomusvuoden aikana ostettiin kaupungille 82 puhelinosuutta ja maksettiin niistä 7 590 200 mk. Puhelinasiain hoidon tehostamiseksi suoritettiin puhelinosuuksien tarkastus laitoksittain ja vertailu Puhelinyhdistyksen kortistoon ja rahatoimiston luetteloihin. Valkoisten puhelinkoneiden käyttö kiellettiin toimiston taholta niiden aiheuttaman ylimääräisen menoerän johdosta. Virkapuhelimen haltijoille lähetettiin tiedotus puhelujen laskutusperusteista.

Painatus ja sidonta. Painatustilausten lukumäärä oli vuoden aikana 2 798 ja kulut niistä 133 607 599 mk. Näihin tilauksiin kuuluivat yksinomaan kirjapainoissa ja sitomoissa tehdyt työt sekä julkaisuissa tarvittut kuvalaatat.

Rotaprint-veloitus oli vuoden aikana 10 652 733 mk ja laitosten saama suoranainen hyöty 4 681 850 mk. Veloituksesta jäi, kun kaikki kustannukset oli vähennetty, puhtaaksi tuloksi n. 800 000 mk.

Monistamon veloittama määrä oli 2 994 293 mk. Vahoja käytettiin vuoden aikana 25 233 kpl. Monisteiden luku oli yhteensä 4 248 630. Monistustöistä muodostivat suurimman osan erilaatuiset lomakkeet. Elektrorex-menetelmän avulla voidaan aikaisemmin painetut lomakkeet siirtää suoraan vahoille, jolloin saadaan melkoisia menosäästöjä.

Valojäljentämön veloitusmäärä oli 1 734 171 mk. Ulkopuolisilla suoritutettiin näitä töitä 8 948 717 mk:n arvosta. Developin veloittama rahamäärä oli 356 856 mk, josta huomattavimman osan muodosti kaupunginorkesterille suoritettut nuottien jäljennöstyöt.

Kulut sanomalehti-ilmoituksista nousivat 21 765 047 mk:aan. Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 3 509 067 mk.

Menot ja tulot. Hankintatoimiston menot olivat: Vakinaiset viranhaltijat 13 187 685 mk, Tilapäiset viranhaltijat 1 246 830 mk, Viranhaltijain vuosilomakustannukset 126 935 mk, Viranhaltijain sairauslomasijaiset 206 345 mk, Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset 145 908 mk, Muut palkkamenot 11 357 697 mk, Vuokra 2 176 800 mk, Siivoustarvikkeet 77 697 mk, Painatus ja sidonta 240 161 mk, Tarverahat 589 846 mk, yhteensä 29 355 904 mk.

Hankintatoimiston ylijäämä kertomusvuonna oli tilien mukaan 13 887 063 mk.

Karttojen myynti siirtyi kertomusvuoden kesäkuussa kiinteistöviraston kaupunkimittausosaston yhteyteen perustetun karttapalvelun hoidettavaksi.
